

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пархоменка Артема Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“

Київ
2 квітня 2026 року
№ 78-3(П)/2026

Справа № 3-49/2026(116/26)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Городовенко Віктор Валентинович – головуєчий,
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович – доповідач,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пархоменка Артема Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–ХІІ (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Різника С.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Пархоменко А.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/116 від 2 березня 2026 року) перевірити на відповідність

статтям 22, 41, 55 Конституції України (конституційність) частину другу статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–ХІІ зі змінами (далі – Закон).

Згідно з частиною другою статті 22 Закону „ветерани війни та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України отримують безоплатну правничу допомогу щодо питань, пов’язаних з їх соціальним захистом, а також звільняються від судових витрат, пов’язаних з розглядом таких питань“.

Суб’єкт права на конституційну скаргу вважає, що частина друга статті 22 Закону суперечить статтям 22, 41, 55 Конституції України, оскільки обмежує «осіб із спеціальним статусом <...> у правах, що надані їм спеціальним законом – Законом України „Про судовий збір“, який деталізує визначене статтею 55 Конституції України право на судовий захист за встановленою законом процедурою. Порушується ще й право власності цієї категорії осіб».

Обґрунтовуючи свою позицію, Пархоменко А.О. посилається на окремі приписи Конституції України, Закону, Закону України „Про судовий збір“, проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій права на звільнення учасників бойових дій від сплати судового збору (реєстр. № 13145), рішення Європейського суду з прав людини, практику Верховного Суду, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. У червні 2025 року Пархоменко А.О. звернувся до суду з позовом до Пархоменко Т.В. про зміну розміру аліментів. Шевченківський районний суд міста Полтави рішенням від 14 липня 2025 року позовні вимоги Пархоменка А.О. задовольнив частково.

Полтавський апеляційний суд постановою від 18 листопада 2025 року скасував рішення Шевченківського районного суду міста Полтави від 14 липня 2025 року та ухвалив нове судове рішення, яким у задоволенні позову

Пархоменка А.О. відмовив, а також стягнув із нього судовий збір за подання до суду позовної заяви та апеляційної скарги.

Колегія суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 8 грудня 2025 року відмовила у відкритті касаційного провадження за касаційними скаргами Пархоменка А.О.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Згідно з частиною першою статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо: вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого в порядку апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі передбаченої законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного в порядку касаційного перегляду) (пункт 1); із дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (пункт 2).

Полтавський апеляційний суд, керуючись статтею 382 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс), у резолютивній частині постанови від 18 листопада 2025 року зазначив, що вона „може бути оскаржена безпосередньо до Верховного Суду шляхом подачі касаційної скарги протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення“. Пархоменко А.О. звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду, виконавши в такий спосіб нормативну вимогу про вичерпання всіх національних засобів юридичного захисту.

Колегія суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 8 грудня 2025 року відмовила у відкритті касаційного провадження, керуючись, зокрема, пунктом 2 частини третьої

статті 389 Кодексу, з огляду на те, що не встановила обставин, „за наявності яких судові рішення у малозначній справі підлягає касаційному оскарженню“.

Із наведеного випливає, що постанова Полтавського апеляційного суду від 18 листопада 2025 року в розумінні пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ стала остаточним судовим рішенням із дати постановлення Верховним Судом ухвали про відмову у відкритті касаційного провадження. Таким чином, перебіг тримісячного строку для звернення з конституційною скаргою розпочався 8 грудня 2025 року.

Отже, Пархоменко А.О. звернувся з конституційною скаргою щодо конституційності частини другої статті 22 Закону, яку застосовано в остаточному судовому рішенні в його справі – постанові Полтавського апеляційного суду від 18 листопада 2025 року, вичерпавши всі національні засоби юридичного захисту та дотримавши строку для звернення з конституційною скаргою.

3.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.2.1. На думку Пархоменка А.О., частина друга статті 22 Закону не відповідає статті 41 Конституції України, оскільки порушує право власності „учасників бойових дій, яких законом визначено як осіб, яким надано пільги для їх додаткового соціального захисту“. Водночас аналіз змісту конституційної скарги свідчить про те, що автор клопотання не обґрунтував тверджень щодо невідповідності оскаржуваного припису Закону вказаній статті Конституції України та не зазначив, як саме внаслідок застосування в його справі частини другої статті 22 Закону порушено право власності, гарантоване

статтею 41 Конституції України, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.2.2. Щодо тверджень про невідповідність оскаржуваного припису Закону статтям 22, 55 Конституції України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України звертає увагу на таке.

Пархоменко А.О. вже звертався до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/13 від 12 січня 2026 року) визнати такою, що не відповідає статтям 22, 55 Конституції України, статтю 22 Закону.

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України, проаналізувавши доводи, наведені в конституційній скарзі (вх. № 18/13 від 12 січня 2026 року), зазначила в Ухвалі від 4 лютого 2026 року № 23-2(І)/2026, що Пархоменко А.О., „твердячи про невідповідність Конституції України статті 22 Закону в цілому, лише намагається навести обґрунтування тверджень неконституційності окремих положень частини другої цієї статті <...> аргументуючи неконституційність зазначених положень Закону, фактично вказує на недосконалість національного законодавства та наявні законодавчі прогалини“; „питання внесення змін до нормативних актів, заповнення прогалин, усунення суперечностей і колізій між законами та іншими нормативними актами не є компетенцією Конституційного Суду України“ (абзаци третій, четвертий пункту 3 мотивувальної частини), та відмовила у відкритті конституційного провадження у справі у зв'язку з неприйнятністю конституційної скарги.

З огляду на те, що конституційні скарги Пархоменка А.О. від 12 січня 2026 року та від 2 березня 2026 року в частині тверджень щодо невідповідності оскаржуваного припису Закону статтям 22, 55 Конституції України стосуються тієї самої судової справи та, по суті, є аналогічними за змістом, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України, ураховуючи висновки, викладені в Ухвалі Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України від 4 лютого 2026 року № 23-2(І)/2026, висновує, що Пархоменко А.О. не навів обґрунтування тверджень про невідповідність частини другої статті 22 Закону статтям 22, 55 Конституції України.

3.3. Отже, Пархоменко А.О. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Пархоменка Артема Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 22 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–ХІІ зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

